

- Цифрова трансформація в освіті: виклики та перспективи : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 15–16 квіт. 2025 р.). – Київ, 2025. – С. 85–88.
4. Черненко А. В. Інформаційно-цифрова компетентність майбутніх учителів іноземної мови як ключова вимога Нової української школи / А. В. Черненко // Теорія та методика навчання та виховання. – 2019. – № 47. – С. 169–178.
5. Dehghanzadeh, H., Fardanesh, H., Hatami, J., Talaei, E., & Noroozi, O. (2021). Using gamification to support learning English as a second language: A systematic review. *Computer Assisted Language Learning*, 34(7), 934–957. <https://doi.org/10.1080/09588221.2019.1648298>
6. Luo, Z., Brown, C., & O'Steen, B. (2021). Factors contributing to teachers' acceptance intention of gamified learning tools in secondary schools: An exploratory study. *Education and Information Technologies*, 26, 6337–6363. <https://doi.org/10.1007/s10639-021-10622-z>
7. Shortt, M., Tilak, S., Kuznetcova, I., Martens, B., & Akinkuolie, B. (2023). Gamification in mobile-assisted language learning: A systematic review of Duolingo literature from public release of 2012 to early 2020. *Computer Assisted Language Learning*, 36(3), 517–554. <https://doi.org/10.1080/09588221.2021.1933540>
8. Voshchevska, O., Stepanenko, O., & Kuznetsova, A. (2023). Modern concepts of gamification implementation. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, (89), 82–86.
9. Zhang, S., & Hasim, Z. (2023). Gamification in EFL/ESL instruction: A systematic review of empirical research. *Frontiers in Psychology*, 13, Article 1030790. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1030790>

ФОРМУЛИ ВІТАННЯ ТА ПОБАЖАННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ДІЛОВОМУ ДИСКУРСІ: МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОГО ЕТИКЕТУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Мунтян Олександр Олександрович

к. філол. н., доцент

Кафедра філології та перекладу

Київський національний університет технологій та дизайну

Україна

Сучасний український діловий дискурс вимагає високого рівня володіння нормами мовленнєвого етикету, адже саме перші й останні мовні формули часто визначають загальний тон спілкування, рівень довіри та успішність ділових контактів. Вітання і побажання, як ключові елементи етикетного каркасу, відіграють особливу роль у формуванні позитивного іміджу комуніканта та

створенні конструктивної атмосфери як в усному, так і в письмовому діловому спілкуванні.

Українська ділова культура органічно поєднує традиційну національну теплоту та щирість із сучасними вимогами офіційності, стислості й професійності. Типовими формулами вітання є звертання «Шановний пане Президенте», «Вельмишановні колеги», «Доброго дня, панове», «Шановна пані Директорко», «Шановні партнери», а також їхні варіанти залежно від статусу адресата, формату спілкування (формальний, напівформальний, онлайн) та рівня офіційності. Правильно обране вітання відразу налаштовує співрозмовника на позитивну взаємодію та демонструє повагу до його статусу й часу.

Побажання, у свою чергу, не лише завершують спілкування, а й виконують мотиваційну, підтримуючу та реляційну функції. Вони залишають приємне післямак і сприяють збереженню довгострокових ділових відносин. Ефективними формулами є: «Бажаю успішної реалізації проєкту», «Нехай наша співпраця буде плідною і взаємовигідною», «Міцного здоров'я та нових професійних звершень», «Успіхів у переговорах і конструктивних рішень», «Нехай усі ваші ініціативи втіляться в життя». У офіційному листуванні доречні більш стримані варіанти, тоді як у напівформальному спілкуванні можна додати нотки щирості.

Водночас неправильне використання цих формул може суттєво пошкодити іміджу. Наприклад, надто сухе або шаблонне завершення без побажань виглядає холодно, а надмірна емоційність чи фамільярність («Успіхів, обіймаю!») у формальному контексті сприймається як непрофесійна. У цифровому середовищі частою помилкою є занадто скорочені або відсутні формули вітання в корпоративних чатах і листах, що знижує рівень професійної комунікації.

Методика навчання цих аспектів етикету в закладах вищої освіти має ґрунтуватися на комунікативно-прагматичному, компетентнісному та міжкультурному підходах. Опанування відбувається поетапно: від теоретичного аналізу автентичних зразків ділового спілкування, спостереження та порівняння з іншими культурами до активного практичного тренування.

Ефективними методами є робота з автентичними текстами (реальні ділові листи, протоколи зустрічей, відеозаписи виступів), під час якої студенти виділяють формули вітання і побажання, оцінюють їхню відповідність ситуації, статусу учасників та рівню формальності. Рольові ігри дозволяють симулювати ділові зустрічі, телефонні розмови чи участь в міжнародних конференціях. Наприклад, студент може привітати іноземного партнера українською мовою, представити команду та завершити зустріч вдалими побажаннями. Письмові завдання передбачають складання ділового листа-поздоровлення, подяки партнерам або вітального звернення до учасників конференції. Творчі вправи розвивають гнучкість – трансформацію нейтрального чи сухого тексту в етикетно правильний і стилістично виразний. Окрему увагу варто приділяти цифровому етикету: написанню привітань у LinkedIn, корпоративних чатах,

електронних листах та відеоконференціях, де формули часто скорочуються, але мають зберігати ввічливість і професійність.

Інтеграція спеціальних модулів з ділового етикету в курси української мови професійного спрямування, риторики, ділового протоколу та міжкультурної комунікації дозволяє студентам не просто опановувати готові мовні кліше, а свідомо адаптувати їх до конкретних комунікативних ситуацій з урахуванням культурного контексту, формату спілкування та індивідуальних особливостей партнера.

Такий системний підхід сприяє формуванню конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно представляти український бізнес на міжнародній арені, демонструвати високий рівень професійної культури та зміцнювати позитивний імідж України. У результаті студенти набувають не лише мовних навичок, а й важливих soft skills – впевненості, культурної чутливості та вміння будувати довгострокові ділові стосунки.

Список використаних джерел

1. Мунтян, О. О. (2023). Риторика ділового спілкування. Актуальні питання гуманітарних наук, 66(2), 151–154.
2. Мунтян, О. (2023). Способи мовленнєвого впливу під час ділового спілкування. Наукові праці Міжнар. академії управління персоналом. Філологія, 2(7), 58–63.
3. Шевчук С. Українська мова для державних службовців: курс для підготовки до атестації: навч. посіб. Київ: Алерта, 2023. С. 268 – 270.

TƏHSİL SAHƏSİNDƏ İDARƏETMƏDƏ DÖVLƏT-BİZNES TƏRƏFDAŞLIĞI SİSTEMİNİN YARADILMASININ MÜHÜM ASPEKTLƏRİ

Əsmət İdris İsmayılxanova
dos.

ADPU-nun Ümumi pedaqogika kafedrası
<https://orcid.org/0000-0002-1151-4440>

Xülasə

Elmi məqalədə ilkin olaraq biznes anlayışına aydınlıq gətirilmiş, daha sonra pedaqoji istiqamətdə təhsil müəssisələrinin həyata keçirdikləri biznes fəaliyyəti və onun məzmunu aşıqlanmışdır. Tərəfdaşlıq sisteminin yaradılmasını şərtləndirən faktorlar üzə çıxarılmışdır. ABŞ, Böyük Britaniya, Almaniya, Çin, Yaponiya, Cənubi Koreya kimi ölkələrdə biznes qurumlarının universitetlərdə tədris prosesinə təsiri, hər bir tələbənin imkan və bacarıqlarını üzə çıxara biləcək tədqiqat layihələrinin hazırlanması yolları göstərilmişdir. ENACTUS (Entrepreneurial Action Us) beynəlxalq proqramının yaranma tarixi, ali təhsil müəssisələri və biznes strukturları